

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
**“МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ”**
(для спеціалістів, магістрів)

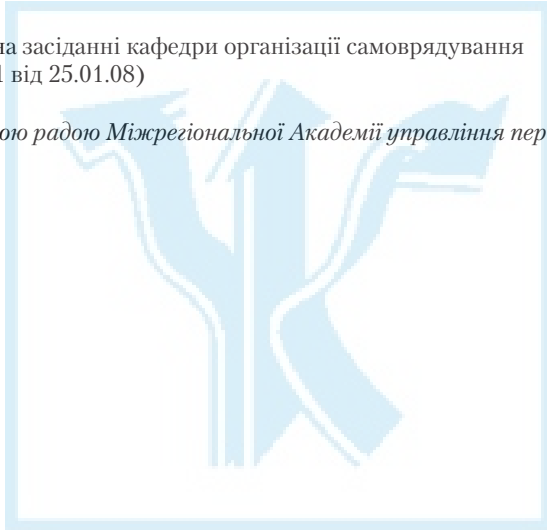
МАУП

Київ 2008

Підготовлено професором кафедри організації самоврядування
В. В. Омельчуком

Затверджено на засіданні кафедри організації самоврядування
(протокол № 1 від 25.01.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Омельчук В. В. Навчальна програма дисципліни “Механізми державного управління та місцевого самоврядування” (для спеціалістів, магістрів). – К.: МАУП, 2008. – 26 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Механізми державного управління та місцевого самоврядування”, вказівки до виконання контрольної роботи, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

“Механізми державного управління та місцевого самоврядування” (далі МДУМС) — дисципліна, яка дає знання, необхідні для ефективної діяльності фахівців у сфері державного управління та місцевого самоврядування, як теоретиків, так і практиків. Це зумовлено з’ясуванням цілого комплексу питань, пов’язаних з оволодінням практичними механізмами реалізації державної політики України.

Мета курсу — сприяти глибшому вивченню особливостей реалізації державної політики як на загальнонаціональному, так і регіональному рівнях, шляхів їх оптимізації. Ефективність МДУМС зумовлена необхідністю забезпеченням їхньої дії.

Ключовими проблемами МДУМС є створення та вдосконалення моделей упровадження державної політики у різні сфери державного та суспільного життя, вдосконалення її організаційно-функціональної структури та забезпечення (кадрового, фінансового, нормативно-правового). Нагальним вдосконалення технологій державно-управлінської діяльності, її оптимізація та раціоналізація. У процесі вдосконалення МДУМС активно використовуються прогнозування, планування, програмування, моніторинг, аудит, контроль, оцінювання. Особливої ваги набуває потреба зменшення адміністрування процесів на різних рівнях, створення моделі ефективної взаємодії між центром та регіонами, а також удосконалення нормативно-правової бази державної політики у різних сферах, ресурсне, кадрове, інституційне забезпечення.

Вивчаються сучасні моделі та шляхи розвитку державної політики в Україні і світі, стратегія, державні і відомчі програми у різних сферах державної, регіональної, місцевої, муніципальної, комунальної політики, шляхи втілення їх у життя.

Після всебічного засвоєння матеріалів курсу студент має *знати*:

- теоретичні і правові засади державної політики, її форми і методи для аналізу та розв’язання національних та регіональних проблем;
- основні напрями державної політики, становлення та розвитку управління та регулювання місцевих процесів в Україні;
- практику залучення світового досвіду в державне управління та місцевого самоврядування.

Уміти

використовувати:

- категорії планування, прогнозування, проектування, сучасні підходи щодо оптимізації МДУМС;
- засади, форми і методи управління і регулювання державної політики, зокрема проектування, планування, аналізу та прогнозування для вирішення регіональних та національних проблем;
- технологію, форми й методи визначення стратегічних пріоритетів державної політики для аналізу її кількісних та якісних параметрів;
- як адміністративні, так і суспільно-моральні, економічні, інституційні, концептуальні важелі управління державною політикою;

визначати:

- оптимальні шляхи вироблення та реалізації державної політики та її місце у загальній системі державного управління та місцевого самоврядування;
- ефективність дієвих МДУМС за результатами аналізу програм та проектів, вітчизняного й зарубіжного досвіду їх вироблення та реалізації, на основі використання методів порівняльного та інституційного аналізу;
- показники успішності планів, порядків, програм, проектів на найближчу й віддалену перспективу на основі існуючого стану держави за умов наявних концептуальних, інформаційних, кадрових, фінансових ресурсів у межах чинного правового поля шляхом зіставлення ресурсів і потреб;
- основні напрями вдосконалення МДУМС України, зокрема організаційно-правових засад державного управління та місцевого самоврядування;
- вузлові проблеми та напрями державної політики, механізми її впровадження, застосовуючи комплексний підхід до її системного аналізу за результатами вивчення кількісних та якісних параметрів та показників, здійснених (впроваджених) державних (недержавних, за участю держави) планів, проектів, програм, використовуючи методи системного, структурно-функціонального, кореляційно-регресивного аналізу;

розробляти:

- плани, програми, проекти державних, регіональних і галузевих програм національного розвитку за результатами аналізу державної політики та стану на основі методології конструювання моделей, виходячи з концептуального, ресурсного, кадрового, інформаційного забезпечення та механізмів упровадження державно-управлінських рішень у різних сферах;
- пропозиції щодо вдосконалення чинної нормативно-правового забезпечення державної політики на підставі визначення юридичних властивостей та на основі виявлених ознак її недосконалості за результатами вивчення й аналізу ефективності дієвих вітчизняних, міжнародних, зарубіжних нормативно-правових документів, існуючої практики регулювання та управління процесами і просторами на міжнародному, зарубіжному, регіональному, муніципальному, місцевому, комунальному рівнях;
- проекти нормативно-правових актів, спрямовані на підтримку різних сфер життя України, процесів українських регіонів, забезпечення функціонування структур, побудованих на різних формах власності, на засадах конституційно-правової регламентації законодавчого та нормотворчого процесів;
- внутрішню нормативну документацію (накази, розпорядження) щодо виконання завдань міжнародних, державних, регіональних, галузевих, міжгалузевих програм, планів, проектів регіонального та національного розвитку на засадах конкурсного відбору виконавців (тендер, грант, конкурс) шляхом застосування методів системного аналізу планів, програм, проектів та відповідних обґрунтувань;
- практичні рекомендації для органів державного управління й місцевого самоврядування щодо вибору ефективних засад, інструментів і варіантів регулювання та управління процесом реалізації державної політики на основі методів порівняльного аналізу стану національного простору і регіональних процесів, міри їх узгодженості та єдності, рівня ефективності;

аналізувати:

- проблеми, ресурсний потенціал і напрями вироблення і реалізації державної політики;
- процеси вироблення, реалізації, регулювання та управління державної політики, зокрема державними планами, програмами, проектами та їх елементами, шляхи й методи вдосконалення

структури концептуального, кадрового, фінансового, інституційного забезпечення, політико-правові проблеми управління державної політики, приймаючи відповідні управлінські рішення;

контролювати:

- виконання заходів вироблення та реалізації державної політики, відповідних законодавчих і підзаконних актів у визначенні терміни засобами адміністрування.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	2
	Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади механізмів державного управління та місцевого самоврядування
1	Сутність, об’єкт та функції механізмів державного управління та місцевого самоврядування
2	Цілі, завдання та критерії механізмів державного управління та місцевого самоврядування
3	Теорії та концепції механізмів державного управління та місцевого самоврядування, науково-методичні засади їх дослідження
	Змістовий модуль II. Механізми вироблення та реалізації державної політики
4	Види та складові механізмів державного управління та місцевого самоврядування
5	Вироблення та реалізація державної політики у різних сферах та державне регулювання
6	Засади адміністративно-територіального устрою
7	Закономірності й тенденції розвитку державного управління на регіональному рівні та місцеве самоврядування
8	Система та статус центральних і місцевих органів влади

1	2
9 10 11 12 13 14 15	Стратегічне управління, планування та цільове програмування у державному управлінні Державні послуги Результативність і ефективність функціонування Моніторинг, контроль і аудит у системі державного управління і місцевого самоврядування Управління та регулювання діяльності органів і установ державної влади Взаємини з громадськістю у системі державного управління та місцевого самоврядування, регулювання сфер суспільного життя Інформаційне забезпечення державного управління та місцевого самоврядування
16 17 18 19 20	Змістовий модуль III. Основні сфери реалізації державної політики України Державна гуманітарна політика Державне регулювання розвитку економіки Державна політика у сфері національної безпеки і оборони Державна соціальна політика Державна науково-технічна та природоохоронна політика
21 22	Змістовий модуль IV. Світовий досвід реалізації державної політики та Україна Світові стандарти державного управління та місцевого самоврядування Міжнародне співробітництво у сфері державного управління та місцевого самоврядування
Разом годин: 108	

ЗМІСТ
дисципліни
“МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ”

Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади
механізмів державного управління
та місцевого самоврядування

Тема 1. Сутність, об’єкт та функції механізмів державного
управління та місцевого самоврядування

Сутність МДУМС як навчальної дисципліни. Предмет МДУМС. Формування МДУМС. Функції МДУМС. Основи теорії МДУМС. Наукові основи розробки концепції МДУМС. Понятійно-категоріальний апарат МДУМС. Сутність, об’єкт та функції МДУМС України. Теоретико-методологічні засади розроблення та функціонування МДУМС: категорії, закономірності, системи, класифікація.

Література [1; 4–6; 8; 21–23; 32; 54]

Тема 2. Цілі, завдання та критерії державного управління та
місцевого самоврядування

Цілі, завдання, функції держави. Стратегії розвитку держави як чинники формування та функціонування МДУМС. Цілі МДУМС. Завдання та критерії державної політики. Конструювання єдиного гуманітарного простору в державній політиці України. Єдність, цілісність, однорідність просторових вимірів держави та динаміка національних процесів. Значущість МДУМС у забезпеченні цілісності та системності державної політики. Цілі, мета, завдання та критерії МДУМС України.

Література [5–7; 23; 38; 55; 56]

Тема 3. Теорії та концепції механізмів державного управління
та місцевого самоврядування, науково-методичні
засади їх дослідження

Аналіз МДУМС. Світові та вітчизняні теорії та концепції МДУМС. Моделі МДУМС. Науково-методичні засади дослідження МДУМС. Розроблення та коригування теорій і концепцій МДУМС в Україні та Світі. МДУМС України як об’єкт системного аналізу. Соціально-філософський та структурно-функціональний аналіз МДУМС. Тео-

ретичні засади централізації і децентралізації управління та регулювання МДУМС.

Література [14–18; 27; 28; 32; 33; 56]

Змістовий модуль II. Механізми вироблення та реалізації державної політики

Тема 4. Види та складові механізмів державного управління та місцевого самоврядування

Організаційний, правовий, ресурсний, кадровий види МДУМС. Нормативно-правові механізми захисту національних інтересів у державній політиці. Правові гарантії позицій титульної нації та традиційної православної культури суспільства. Чинне законодавство України щодо механізмів реалізації державної політики. Законодавче визнання Голодомору актом геноциду. Укази Президента України. Постанови та розпорядження КМУ. Акти місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Розвиток нормативно-правового забезпечення державної політики та його системність. Вплив міжнародного права на український правовий простір. Міжнародні договори України.

Складові МДУМС (цільові, функціональні, організаційні тощо). Особливості реалізації складових МДУМС на центральному, регіональному, галузевому рівнях та у різних сферах суспільного життя. Динаміка структурних змін у МДУМС.

Література [13; 16; 25; 56; 69; 74; 76]

Тема 5. Вироблення та реалізація державної політики у різних сферах та державне регулювання

Вироблення та реалізація державної політики у різних сферах: основні шляхи та етапи. Формування політичних програм та їх вплив на державно-управлінську діяльність. Регіональні та галузеві пріоритети у процесі вироблення і реалізації державної політики.

Державно-управлінські рішення: розроблення, прийняття, організація виконання. Класифікація державно-управлінських рішень та державно-управлінської діяльності.

Державний розвиток країни, регіону, галузі. Програми, плани, проекти розвитку та механізми їх реалізації. Особливості державного регулювання розвитку економічної, політичної, безпекової, гуманітарної сфер. Галузеві пріоритети.

Література [1; 2; 12; 42; 48; 60; 72; 75]

Тема 6. Засади адміністративно-територіального устрою

Адміністративно-територіальні моделі. Адміністративно-територіальна система України: розвиток та становлення. Інституційні, економічні, історичні, соціальні засади адміністративно-територіального устрою держави та регіонів. Шляхи адміністративно-територіальної оптимізації (реформи).

Література [6; 13; 15–18; 23; 30; 36; 37; 61]

Тема 7. Закономірності й тенденції розвитку державного управління на регіональному рівні та місцеве самоврядування

Розвиток державного управління на регіональному рівні. Формування механізмів узгодження позицій центру та регіонів. Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування: взаємодія у виробленні та реалізації державної політики. Управління суспільним розвитком на місцевому рівні. Органи самоорганізації населення (територіальні громади) у виробленні та реалізації державної політики.

Література [8; 12; 20; 27; 28; 34; 35; 38; 42]

Тема 8. Система та статус центральних і місцевих органів влади

Організаційно-функціональна структура державного управління та її загальні принципи. Органи влади та їх апарати. Система і структура центральних та місцевих органів влади. Органи виконавчої влади. Органи місцевого самоврядування, їх класифікація.

Статус органів влади. Типи організаційних структур: лінійна, функціональна, лінійно-штабна, лінійно-функціональна, дивізійна. Цілі, завдання, функції, структури, організаційні відносини органів державної влади. Напрями їх удосконалення. Структура та статус ОМС. Гарантії місцевого самоврядування.

Література [43; 55; 56; 58; 64; 67]

Тема 9. Стратегічне управління, планування та цільове програмування у державному управлінні

Стратегічне управління, планування, цільове програмування у МДУМС. Стратегічний аналіз державно-управлінської діяльності. Прогнозування державно-управлінської діяльності. Аналіз державної

політики та державно-управлінської діяльності. Планування державно-управлінської діяльності. Стратегічне планування у державно-управлінській та муніципальній діяльності. Цільове програмування та проектування у державному управлінні і місцевого самоврядуванні.

Література [7; 11; 13; 15–18; 23; 49; 50; 56]

Тема 10. Державні послуги

Сутність, категорії, класифікації, стандартизація, ресурсне забезпечення державного управління. Види та сфери державних послуг. Напрями та шляхи оптимізації державно-управлінських послуг. Маркетинг муніципальних послуг. Регіональний маркетинг. Стандарти державних послуг.

Література [12; 13; 23; 28; 37; 64; 65]

Тема 11. Результативність і ефективність функціонування

Результативність і ефективність функціонування суб'єктів і механізмів державного управління та місцевого самоврядування. Оцінка ефективності державно-управлінської діяльності (якісні та кількісні параметри, стандарти). Раціоналізація структури управління як чинник підвищення ефективності державно-управлінської діяльності.

Література [33–35; 38; 43; 45; 59]

Тема 12. Моніторинг, контроль та аудит у системі державного управління і місцевого самоврядування

Контроль у сфері державного управління. Державний контроль. Моніторинг і контроль державно-управлінської діяльності. Види, методи, технології контролю. Світові стандарти системи контролю та моніторингу. Судовий контроль. Прокурорський нагляд. Громадський контроль.

Державне управління на засадах сучасних моделей якості. Адміністративний аудит у державному управлінні. Зовнішній та внутрішній аудит. Аудит державно-управлінської діяльності.

Література [3; 4; 7; 21; 22; 32; 37; 40; 45; 74]

Тема 13. Управління та регулювання діяльності органів і установ державної влади

Управління та регулювання діяльності органів і установ державної влади. Регламентація державно-управлінської діяльності. Державно-

управлінська алгоритмізація. Матриці управлінсько-регулятивних процесів. Регламентация діяльності органів місцевого самоврядування. Нормотворча діяльність та напрями її вдосконалення як інструмент удосконалення моделі державного управління та місцевого самоврядування України.

Література [11; 12; 14; 21; 51; 56; 74]

Тема 14. Взаємини з громадськістю у системі державного управління та місцевого самоврядування, регулювання сфер суспільного життя

Основні механізми державного впливу на суспільні процеси та напрями їх удосконалення. Управління суспільним розвитком: шляхи оптимізації структури.

Взаємодія органів державного управління та ОМС з політичними партіями та громадськими організаціями. Громадські ради при центральних та місцевих органах виконавчої влади. Участь громадськості у виробленні та реалізації державної політики. Громадська думка. Інструменти громадського впливу на реалізацію державної політики як МДУМС.

Література [9; 11; 12; 15–18; 23; 25; 37; 42; 53]

Тема 15. Інформаційне забезпечення державного управління та місцевого самоврядування

Інформаційні технології у ДУМС. Інформаційне забезпечення та інформатизація державно-управлінської діяльності. Інформаційне забезпечення діяльності ОМС. Державна інформаційна політика. Інформаційна політика ОМС. Формування національного інформаційного простору.

Література [12; 15–18; 23; 25; 36; 44; 51; 69]

Змістовий модуль III. Основні сфери реалізації державної політики України

Тема 16. Державна гуманітарна політика

Державна політика у сфері культури. Освітня політика. Концептуальне, інституційне, кадрове, фінансове забезпечення державної гуманітарної політики. Формування єдиного гуманітарного простору України: засади та механізми. Державна політика щодо відновлення та розвитку національної історичної пам'яті. Державна мовна політика.

Література [1; 2; 14–18; 20; 31; 38; 57; 76]

Тема 17. Державне регулювання розвитку економіки

Державні фінанси та фінансова політика. Державні видатки. Державна політика щодо промисловості та сільського господарства. Субсидії. Трансферти. Дотації. Міжбюджетні відносини. Державне регулювання розвитку економік регіону.

Література [12; 21; 26–28; 34; 50; 57; 66; 72]

Тема 18. Державна політика у сфері національної безпеки і оборони

Державна політика у сфері національної безпеки і оборони. Концептуальне, інституційне, кадрове, фінансове забезпечення державної оборонної та національно-безпекової політики. Державне управління національною безпекою.

Література [6; 9–11; 13; 25; 44; 53; 65; 69]

Тема 19. Державна соціальна політика

Система соціального забезпечення та соціальної підтримки. Державні соціальні пріоритети. ОМС у виробленні та реалізації державної соціальної політики. Соціальна політика ОМС. Соціальна інфраструктура населених пунктів (міста).

Література [12; 21; 23; 24; 26; 29; 35; 41; 60]

Тема 20. Державна науково-технічна та природоохоронна політика

Державна науково-технічна політика та пріоритети інноваційного розвитку. Розвиток науково-технічної бази фундаментальних досліджень. Міждержавна співпраця у науково-технічній сфері.

Державна політика щодо раціонального природовикористання.

Література [8; 11; 26; 31; 44; 54; 60]

Змістовий модуль IV. Світовий досвід реалізації державної політики та України

Тема 21. Світові стандарти державного управління та місцевого самоврядування

Міжнародні стандарти державно-управлінської діяльності. Практика державно-управлінської діяльності в зарубіжних країнах. Особливості державно-управлінської діяльності ОМС зарубіжних держав. Міжнародні, міждержавні, європейські асоціації органів влади.

Література [7; 8; 10; 16; 25; 32; 33; 44; 63]

Тема 22. Міжнародне співробітництво у сфері державного управління та місцевого самоврядування

Адаптація міжнародних норм і стандартів. Упровадження європейських положень у державно-управлінську практику України. Механізми впровадження європейських стандартів у розвиток системи місцевого самоврядування України та органів самоорганізації населення (територіальних громад). Міждержавне регіональне співробітництво. Єврорегіони. Участь України в міжнародних, європейських, міждержавних державно-управлінських та муніципальних інституціях.

Література [2; 7; 9; 10; 16; 44; 63; 70]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Відповідно до навчального плану студенти (слухачі) виконують контрольну роботу. Номер варіанта контрольної роботи студент визначає самостійно за останньою цифрою номера своєї залікової книжки.

Контрольна робота виконується на аркушах паперу формату А4 обсягом не менше ніж 12 сторінок друкованого тексту (Times New Roman, 14). Для чіткого та послідовного викладу матеріалу потрібно скласти план контрольної роботи, який має містити такі обов'язкові структурні частини:

вступ (обсягом близько 2 сторінок), де висвітлюються сутність і значення теми;

основну частину — розкривається зміст питань теми роботи, наводяться зауваження;

висновки, де підсумовується зібраний матеріал та містяться пропозиції;

список використаних джерел, на які даються посилання у тексті.

Контрольна робота оформлюється відповідно до методичних вимог: титульна сторінка — вказується тема роботи, прізвище та ім'я виконавця, його група та навчальний структурний підрозділ (інститут, кафедра), дата виконання, підписується виконавцем. У визначений термін робота подається на перевірку на кафедру. До заліку студент допускається, якщо контрольну роботу оцінено позитивно.

Під час написання контрольної роботи студент має використовувати вітчизняні та зарубіжні інформаційні матеріали, самостійно проводити пошук документальної та фактографічної інформації, систематизувати та узагальнювати дані, виявляти ключові моменти, ви-

користувати електронну пошту та телеконференції, застосовуючи методи пошуку в мережі Інтернет. За потреби проводити реферування документів, формуючи власні погляди на явища, події та процеси, ґрунтуючись на знанні граматичних форм.

ТЕМИ КОТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Сутність, об'єкт та функції державної політики.
2. Цілі, завдання, критерії державної політики.
3. Формування теоретичних засад та практичних механізмів державної політики.
4. Критерії ефективності та практичної значущості механізмів державної політики.
5. Чинники, пріоритети, напрями реалізації державної політики.
6. Діагностика державної політики.
7. Теорії та концепції державної політики.
8. Теоретичні принципи управління та регулювання державною політикою.
9. Основні форми державно-управлінської діяльності.
10. Напрями структурних змін у державному управлінні та місцевому самоврядування, шляхи їх узгодження.
11. Шляхи оптимізації державно-управлінської діяльності.
12. Технологія державно-управлінської діяльності.
13. Стилі державно-управлінської діяльності та їх класифікація.
14. Раціоналізація державно-управлінської діяльності.
15. Територіальні особливості реалізації державної політики.
16. Зарубіжний досвід реалізації державної політики.
17. Основні показники (параметри) державної політики.
18. Принципи та науково-методичні засади аналізу державної політики.
19. Складові державної політики.
20. Системний аналіз державної політики.
21. Аналіз кількісних та якісних параметрів державної політики.
22. Види та методи прогнозування державної політики.
23. Стратегічний аналіз державної політики.
24. Характеристика внутрішнього стану України як об'єкта державної політики.
25. Цільове орієнтування стратегії державної політики та визначення пріоритетів.

26. Система моніторингу, аудиту та оцінки ефективності державної політики, їх складові.
27. Використання ресурсів при реалізації державної політики.
28. Організаційна структура управління та регулювання державної політики.
29. Місцеве самоврядування у реалізації державної політики.
30. Організаційно-функціональна структура державного управління України та регіональні процеси.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Дайте визначення державної політики.
2. Розкрийте сутність державної політики.
3. Визначте критерії та показники державної політики.
4. Висвітліть цілі державної політики.
5. Розкрийте класичні теорії державної політики.
6. Оцініть теоретичні особливості вироблення та реалізації державної політики.
7. Проаналізуйте сучасні механізми й методи залучення кадрових, фінансових та інституційних механізмів при виробленні та реалізації державної політики.
8. Означте складові державної політики.
9. Визначте пріоритети державної політики України.
10. Схарактеризуйте вузлові проблеми державної політики України.
11. Дайте оцінку значущості державно-управлінської діяльності в українському державотворенні.
12. Схарактеризуйте практичні механізми впровадження управління та регулювання державної політики.
13. Визначте основні напрями вдосконалення теоретичних засад державної політики.
14. Висвітліть особливості теорій та концепцій державної політики.
15. Схарактеризуйте класичні сучасні теорії державної політики.
16. Назвіть категорії державної політики України.
17. Окресліть етапи розвитку МДУМС України.
18. Розкрийте критерії ефективності та практичної значущості механізмів упровадження державної політики.
19. Схарактеризуйте шляхи залучення додаткових позабюджетних коштів у державну політику України.

20. Проаналізуйте проблеми формування державно-управлінської еліти у державній політиці України.
21. Дайте оцінку розподілу і делегуванню повноважень державним службовцям при реалізації державної політики у сфері економіки.
22. Розкрийте основні напрями управління процесом упровадження державної політики.
23. Схарактеризуйте кількісні та якісні показники (параметри) управління та регулювання державної політики у соціальній сфері.
24. Дайте оцінку проблемі єдиної Православної Помісної церкви у державній політиці України.
25. Покажіть основні шляхи реформування адміністративно-територіального устрою України.
26. Схарактеризуйте організаційно-правові засади державної політики України.
27. Визначте основні показники (параметри) державної політики.
28. Поясніть необхідність поступального та сталого розвитку безпечної сфери держави.
29. Розкрийте сутність сучасних механізмів та методів управління та регулювання в галузевих сферах.
30. Охарактеризуйте принципи та науково-методичні засади аналізу державної політики.
31. Розкрийте сутність механізмів моніторингу у державно-управлінській діяльності.
32. З'ясуйте вплив ЗМІ на державно-управлінську діяльність.
33. Визначте та проаналізуйте перспективні напрями захисту прав титульної нації у єдиному гуманітарному просторі України.
34. Поясніть засадничі принципи, види та методи прогнозування державної політики.
35. Дайте характеристику внутрішнього стану єдиного гуманітарного простору України.
36. Визначте та оцініть фактори зовнішнього середовища державного управління та місцевого самоврядування України та їх взаємозв'язки.
37. Схарактеризуйте особливості державного регулювання міграційних процесів.
38. Проаналізуйте механізми й методи управління формуванням національної культурної ідентичності.
39. Покажіть основні напрями діагностики державної політики.

40. Розкрийте основні особливості статусу органів влади при виробленні та реалізації програм інтеграції національних меншин.
41. Проаналізуйте методи визначення ефективності державної політики.
42. Назвіть особливості діагностики регіональних процесів на різних етапах їх реалізації.
43. Розкрийте найхарактерніші особливості реалізації державної політики в інформаційній сфері.
44. Визначте особливості концептуального забезпечення реалізації державної політики.
45. Ознайомтеся з теорією та практикою реалізації державної політики в зарубіжних країнах.
46. Визначте особливості зарубіжного досвіду реалізації державної політики та шляхи його упродовження у державно-управлінську практику України.
47. Схарактеризуйте стан нормативно-правової бази державної політики та шляхи її вдосконалення у різних сферах.
48. Розкрийте причини неефективності державної політики.
49. Дайте оцінку пріоритетним напрямам використання бюджетних ресурсів при виробленні та реалізації державної політики України.
50. Порівняйте аналіз кількісних та якісних параметрів державної політики.
51. Розкрийте структуру управління державною політикою України.
52. Проаналізуйте співвідношення процесів управління та регулювання у державній політиці України.
53. Назвіть головні напрями використання ресурсів при виробленні та реалізації державної політики.
54. Підготуйте пропозиції щодо стратегічного аналізу державної політики, її фінансування, кошторису і бюджету.
55. Схарактеризуйте особливості структурно-функціонального аналізу державної політики.
56. Дайте оцінку значенню місцевого самоврядування у реалізації державної політики.
57. Розкрийте сутність цільового орієнтування стратегії державної політики та визначення державно-управлінських пріоритетів.
58. Проаналізуйте напрями змін (оптимізації, коригування) організаційної структури реалізації державної політики України.
59. Схарактеризуйте порядок підготовки внутрішньої нормативної документації щодо вироблення та реалізації державної політики.

60. Визначте особливості державної політики в економічній сфері України.
61. Назвіть складові організаційної структури управління та регулювання державної політики.
62. Окресліть основні показники ефективності державної природоохоронної політики.
63. Визначте принципи та науково-методичні засади системного аналізу державної політики.
64. Назвіть необхідні передумови ефективного використання ресурсів при виробленні та реалізації державної політики.
65. З'ясуйте особливості взаємоузгодженості МДУМС.
66. Дайте оцінку позиціям регіональних еліт як суб'єкта та об'єкта державної політики.
67. Схарактеризуйте територіальні особливості організації державної політики.
68. Висвітліть індикатори сталості державної політики.
69. Висвітліть механізми державного управління суспільним розвитком в Україні.
70. Розкрийте особливості нормотворчої діяльності.
71. Дайте оцінку державним програмам, планам, проектам.
72. Визначте місце і роль держави у системі міжконфесійного та екуменічного діалогу.
73. Вкажіть основні теоретичні принципи державної політики у культурній сфері.
74. Проаналізуйте зарубіжний досвід вироблення та реалізації державної політики зі збереження національної історичної пам'яті.
75. Дайте оцінку державно-управлінським рішенням та класифікуйте їх.
76. Окресліть територіальні особливості реалізації державної мовної політики.
77. Визначте особливості аналізу кількісних та якісних параметрів державної політики України.
78. Висвітліть особливості міжнародного моніторингу стану державної політики.
79. Розкрийте сутність коригування механізмів державної політики.
80. Назвіть особливості оцінювання у державній політиці.
81. Розкрийте схему розвитку кадрового наповнення державної політики України.

82. Визначте основні механізми реалізації міжнародних угод в Україні.
83. Охарактеризуйте науково-технічне забезпечення державної політики.
84. Вкажіть механізми узгодження позицій регіональних еліт у державно-управлінській діяльності України.
85. Назвіть основні критерії ефективності та практичної значущості механізмів управління та регулювання телерадіопростору України.
86. Дайте експертну оцінку технологіям моніторингу в державно-управлінській сфері.
87. Розкрийте механізми аудиту та оцінки ефективності державної політики, їх складові.
88. Здійсніть класифікацію та оцінку ресурсного забезпечення державної політики України.
89. З'ясуйте особливості державних послуг.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Абрамов В. І.* Духовність суспільства: методологія системного вивчення. — К.: КНЕУ, 2004. — 236 с.
2. *Антонюк О. В.* Основи етнополітики: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2005. — 432 с.
3. *Аудит адміністративної діяльності: теорія та практика.* — К.: Основи, 2000. — 190 с.
4. *Бакуменко В. Д.* До питання вибору та обґрунтування пріоритетів при формуванні програм та проектів // Вісн. УАДУ. — 1998. — № 9. — С. 146–152.
5. *Бакуменко В. Д.* Методологічна база державно-управлінських рішень // Вісн. УАДУ. — 2000. — № 1. — С. 5–19.
6. *Бакуменко В. Д.* Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики: Монографія. — К.: Видво УАДУ, 2000. — 326 с.
7. *Браун, М. Пал.* Посібник з аналізу державної політики: Пер. з англ. — К.: Основи, 2000. — 243 с.
8. *Дани В. Н.* Державна політика: вступ до аналізу. — О., 2005. — 504 с.
9. *Збірка документів Ради Європи, ратифікованих Україною.* — К., 2006. — 496 с.

10. *Зовнішня політика України: від романтизму до прагматизму.* — К., 2001.
11. *Експертна доповідь “Про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2006 році”.* (проект). — К., 2007. — 256 с.
12. *Інформаційні матеріали про роботу КМУ за дев'ять місяців 2005 р.* — К., 2005. — 87 с.
13. *Нижник Н. Р., Машков О. А.* Системний підхід в організації державного управління. — К.: Вид-во УАДУ, 1998. — 160 с.
14. *Мисів Л.* Теоретико-методологічні підходи до вивчення проблем державного управління формуванням та розвитком духовних цінностей українського суспільства // Актуальні проблеми державного управління. Зб. наук. праць ДРІДУ НАДУ. — 2006. — Вип. 3 (25). — С. 50–57.
15. *Омельчук В.* Державна мовна політика та особливості її реалізації // Пробл. нац. безпеки України в умовах сучасного розвитку України. Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., Київ, МАУП, 15 верес. 2006 р. — К., 2006. — С. 339–344.
16. *Омельчук В.* Державна політика створення єдиного гуманітарного простору: зарубіжний досвід // Діалог цивілізацій чи Четверта світова війна: Матеріали V всесв. конф., Київ, 25 трав. 2006 р. — К.: МАУП, 2007. — С. 273–283.
17. *Омельчук В.* Державна політика щодо увічнення пам'яті жертв Голодомору як чинник становлення національної історичної пам'яті // Голодомор 1932–1933 років в Україні: каральні органи більшовицького режиму. Матеріали V міжнар. наук. конф. Київ, МАУП, 24 листоп. 2006 р. — К., 2007. — С. 12–31.
18. *Омельчук В. В.* Управління культурними процесами як чинник формування єдиного гуманітарного простору України // Концептуальні засади формування менеджменту в Україні: Матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф., Київ, 16–17 листоп. 2007 р. — К., 2007. — С. 563–583.
19. *Пал, А. Леслі.* Аналіз державної політики / Пер. з англ. І. Дзюб. — К.: Основи, 1999. — 422 с.
20. *Попок А. А.* Закордонне українство як об'єкт державної політики. — К., 2007.
21. *Тертичка В. В.* Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К.: Основи, 2002. — 750 с.
22. *Тертичка В.* Проблеми оцінювання результативності й ефективності в аналізі державної політики // Вісн. УАДУ. — 2002. — № 1. — С. 215–222.

23. *Цветков В. В.* Державне управління: основні фактори ефективності (політико-правовий аспект). — Х.: Право, 1996. — 164 с.
24. *Пропозиції* Верховної Ради України до основних напрямів бюджетної політики на 2007 рік // Вісн. ВР України. — 2006. — 6 жовтня.
25. *Пропозиції* Президенту: нова хвиля реформ. — К., 2005. — 104 с.
26. *Про підготовку* проекту Стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002 — 2011 роки: Розпорядження Президента України від 21 груд. 2001 року № 372 // www.rada.kiev.dp.ua.
27. *Концепція* адміністративної реформи в Україні / Держ. комісія з проведення в Україні адм. ін. реформи. — К.: Центр політико-правових реформ; Центр розвитку українського законодавства, 1998. — 62 с.
28. *Концепція* державної регіональної політики: Затверджена Указом Президента України від 25 травня 2001 р. № 314 // Упр. сучасним містом. — 2001. — № 7 — 9 (3). — С. 153–162.
29. *Концепція* побудови національної статистики України: Затверджена Постановою Кабінету Міністрів від 4 травня 1993 р. № 326 // Збір. постанов Уряду України. — 1994. — № 2. — Ст. 27.
30. *Комплексна* програма підготовки державних службовців: Затверджена Указом Президента України від 9 листопада 2000 р. № 1212 // Вісн. держ. служби України. — 2000. — № 4. — С. 10–22.
31. *Чиж І. С.* Україна: шлях до інформаційного суспільства. — К., 2004. — 287 с.

Додаткова

32. *Веймер Д. Л., Вайнінг Е. Р.* Аналіз політики: Концепції і практика / Пер. з англ. І. Дзюб, А. Олійник; Наук. ред. О. Кілієвич. — К.: Основи, 1998. — 655 с.
33. *Встановлення* критеріїв оцінювання, оцінювання і стратегічний менеджмент у державному секторі / SIGMA PHARE. — Л.: ЛФ УАДУ, 2000. — 136 с.
34. *Гець В. М.* Розмежування функцій державного управління і місцевого самоврядування // Трансформація моделі економіки України: ідеологія, протиріччя, перспективи. — К.: Логос, 1999. — С. 378–396.
35. *Гошко А.* ССК (система соціального контролю) діяльності органів місцевого самоврядування: Монографія. — К.: Вид-во УАДУ, 1999. — 216 с.

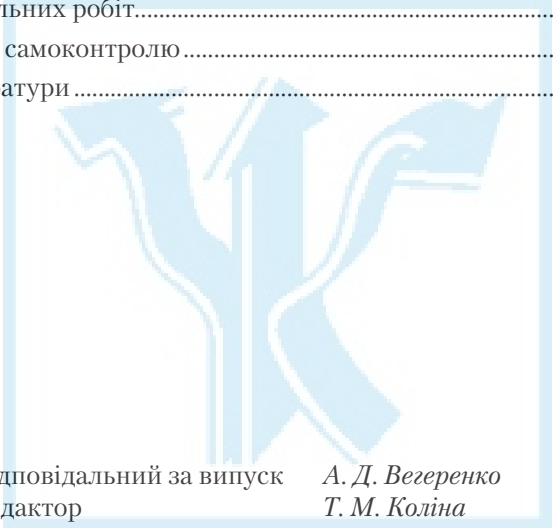
36. *Гошко А.* Стратегія і тактика планування діяльності органів місцевого самоврядування: Монографія. — К.: Вид-во УАДУ, 2000. — 180 с.
37. *Державна політика: аналіз та механізм її впровадження в Україні: Навч. посіб.* / Кол. авт.; За заг. ред. В. А. Ребкала, В. В. Тертички — К.: Вид-во УАДУ, 2000. — 232 с.
38. *Державне управління в Україні: Централізація і децентралізація* / Кол. авт.; Відп. ред. Н. Р. Нижник. — К.: Вид-во УАДУ, 1997. — 487 с.
39. *Державне управління: теорія і практика* / За заг. ред. В. Б. Авер'янова. — К.: Юрінком Інтер, 1998. — 432 с.
40. *Зайцева Л. М.* Региональная система управления: Организационно-методологический аспект. — Донецк: ИЭП НАН Украины, 1997. — 336 с.
41. *Кампо В.* Місьцеве самоврядування в Україні. — К.: Ін Юре, 1997. — 34 с.
42. *Князєв В., Бакуменко В.* Філософсько-методологічні засади державно-управлінських рішень // Вісн. УАДУ. — 2000. — № 2. — С. 341–358.
43. *Куйбіда В.* Сучасні проблеми і регіональні особливості місцевого самоврядування в Україні / Відп. ред. І. В. Розпутенко. — Л.: Літопис, 2001. — 176 с.
44. *Кучма Л. Д.* Європейський вибір: Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002–2011 роки: Послання Президента України до Верховної Ради України // Уряд. кур'єр. — 2002. — № 100. — С. 5–12.
45. *Ліпенцев А., Фокшей У.* Організаційна культура органів державного управління та місцевого самоврядування: проблеми діагностики // Вісн. УАДУ. — 2000. — № 3. — С. 75–79.
46. *Луговий В. І.* Реформування системи підготовки управлінських кадрів // Вісн. УАДУ. — 1998. — № 1. — С. 25–35.
47. *Луговий В. І.* Управління освітою: Навч. посіб. — К.: Вид-во УАДУ, 1997. — 302 с.
48. *Луговий В., Князєв В., Куценко В. та ін.* Проблеми та пріоритети удосконалення добору, розстановки й підготовки кадрів державного управління в Україні // Вісн. УАДУ. — 2001. — № 4. — С. 5–19.
49. *Малиновський В.* Стратегічне планування в державному управлінні // Вісн. УАДУ. — 2002. — № 1. — С. 43–50.

50. *Марущак В.* Стратегічне планування в діяльності органів державного управління // Акт. пробл. держ. упр.: Наук. зб. — О.: Одес. регіональний ін-т держ. упр. УАДУ, 2002. — Вип. 9. — С. 151–159.
51. *Місцеве самоврядування: 10 років здобутків* / За ред. М. Пухтинського. — К.: Атіка, 2002. — 368 с.
52. *Мордвінов О.* Державні органи управління та приватна власність на землю // Зб. наук. пр. УАДУ. — К.: Вид-во УАДУ, 1999. — Вип. 2. — Ч. 1. — С. 137–142.
53. *Мостовий Г.* Який шлях оберемо: демократичний чи адміністративний?: Регіональне управління та місцеве самоврядування у контексті децентралізації державної влади // Людина і влада. — 1999. — № 6–7. — С. 100–102.
54. *Надолишній П. І.* Етнонаціональний фактор адміністративної реформи в Україні: проблеми теорії, методології, практики: Монографія. — К.: УАДУ, 1998. — 264 с.
55. *Надолишній П.* Розбудова нової системи врядування в Україні: етнонаціональний аспект (Теоретико-методологічний аналіз). — К.; О.: УАДУ, 1999. — 304 с.
56. *Нижник Н. Р., Машков О. А.* Системний підхід в організації державного управління: Навч. посіб. / За заг. ред. Н. Р. Нижник. — К.: Вид-во УАДУ, 1998. — 168 с.
57. *Оболенський О. Ю.* Державна служба України: реалізація системних поглядів щодо організації та функціонування: Монографія. — Хмельницький: Поділля, 1998. — 294 с.
58. *Одінцова Г.* Актуальні проблеми реформування структурно-функціонального забезпечення державного управління // Акт. пробл. держ. упр.: Наук. зб. — Х.: ХФ УАДУ, 1998. — № 1. — С. 8–17.
59. *Осітнянко А. П.* Планування розвитку міста. — К.: КНУБА, 2001. — 460 с.
60. *Остеркамт Р., Домбровський В.* Державне управління як фактор, визначальний для розміщення виробництва та інвестицій: Пер. з англ. — К.: Асоціація міст України, 1997. — 144 с.
61. *Подиновский В. В., Ногин В. Д.* Парето-оптимальные решения многокритериальных задач. — М.: Наука, 1982. — 254 с.
62. *Пухтинський М. О., Павленчик П. Т., Князев В. М.* Розвиток місцевого самоврядування в Україні: стан, проблеми, перспективи. — К.: Логос, 2002. — 212 с.
63. *Райт Г.* Державне управління. — К.: Основи, 1994. — 191 с.

64. *Реформування державного управління в Україні: проблеми і перспективи* / Кол. авт.; Наук. керів. В. В. Цветков. — К.: Оріяни, 1998. — 364 с.
65. *Рижих В. М.* Державне управління науково-технічним прогресом: Економічні аспекти. — Х.: Прапор, 1998. — 398 с.
66. *Розпутенко І. В.* Державні видатки в перехідних економіках: Монографія. — К.: Вид-во УАДУ, 1998. — 244 с.
67. *Романюк С. А.* Політика регіонального розвитку в Україні: сучасний стан і нові можливості: Регіональні дослідження. — К.: Вид-во УАДУ, 2001. — 112 с.
68. *Серьогін С. М.* Влада і державна служба: Історичний аспект: Навч. посіб. — К.: Вид-во УАДУ, 1999. — 194 с.
69. *Серьогін С.* Кадрові проблеми адміністративної реформи // Вісн. УАДУ. — 1998. — № 1. — С. 99–103.
70. *Социальные технологии государственного управления: Учеб. пособие* / Под ред. К. В. Мальцева. — Нижний Новгород: Изд-во ВВАГС, 1995. — 202 с.
71. *Токовенко В.* Державний менеджмент або адміністрування: пошуки моделі державного управління // Вісн. УАДУ. — 2001. — № 2. — С. 78–85.
72. *Трощ В. П.* Стратегія прориву: Монографія. — К.: УАДУ, 1995. — 344 с.
73. *Федів І.* Львів: досвід адміністративної реформи на рівні місцевого самоврядування: Монографія. — К.: Вид-во УАДУ, 2001. — 400 с.
74. *Цветков В. В., Аверьянов В. Б.* Руководитель в аппарате государственного управления (организационно-правовые проблемы). — К.: Наук. думка, 1988. — 344 с.
75. *Чемерис А.* Концептуальні засади реформування державного управління і місцевого самоврядування // Вісн. УАДУ. — 2000. — № 3. — С. 62–71.
76. *Чуцман Ю.* Оцінка доцільності державних і приватних інвестиційних проектів / Пер. з англ. С. Соколик. — К.: Вид-во УАДУ, 1998. — 102 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Механізми державного управління та місцевого самоврядування”	6
Зміст дисципліни “Механізми державного управління та місцевого самоврядування”	8
Вказівки до виконання контрольної роботи	14
Теми контрольних робіт.....	15
Питання для самоконтролю	16
Список літератури	20

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *Т. М. Коліна*
Комп'ютерне верстання *М. А. Лисенко*

МАУП

Зам. № ВКЦ-3729
Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП